

Štvrtročný komentár k politike obozretnosti na makroúrovni

Júl 2019

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska 2019

Adresa

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1,
813 25 Bratislava

Elektronická verzia

[https://www.nbs.sk/sk/publikacie/
publikacie-dohladu/stvrtrocnny-komentar-
k-politike-obozretnosti-na-makrourovni](https://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-dohladu/stvrtrocnny-komentar-k-politike-obozretnosti-na-makrourovni)

Práca neprešla jazykovou úpravou. Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja.

ZHRNUTIE ROZHODNUTIA BANKOVEJ RADY NBS

O VÝŠKE PROTICYKLICKÉHO KAPITÁLOVÉHO VANKÚŠA

Úroveň vankúša sa zvyšuje

- Na trhu úverov pokračovala kumulácia rizík, aj keď tempo bolo pomalšie
- Ekonomika sa aj naďalej nachádza v stave prehrievania
- Zvyšuje sa citlivosť ziskovosti bankového sektora, najmä na náklady na kreditné riziko
- Prítomnosť silného rizikového apetítu v bankovom sektore
- Kompozitný indikátor finančného cyklu ostáva stále na vysokých úrovniach

Schválená výška vankúša

- Výška vankúša do 31. júla 2019: 1,25 %
- Výška vankúša od 1. augusta 2019: 1,50 %
- Výška vankúša od 1. augusta 2020: 2,00 %

Vývoj finančného cyklu

- Pretrvávajúce expanzívnej fázy finančného cyklu
- Cyklické riziko bolo vysoké vo všetkých oblastiach:
  - Nadmerný rast úverov
  - Prehrievanie ekonomiky, osobitne na trhu práce
  - Pokračujúci rast cien bytov
  - Nízka úroveň kreditných nákladov a miery vnímania rizika
- Simulácia na najbližšie obdobie naznačuje pretrvávajúce tvorby rizík

Výhľad na ďalší štvrťrok

- Nepredpokladáme potrebu zvyšovania úrovne proticyklického kapitálového vankúša v nasledujúcom štvrťroku
- V prípade vzniku nepriaznivých okolností na finančnom trhu, najmä v prípade kumulácie kreditných strát v bankovom sektore, je NBS pripravená okamžite pristúpiť k znižovaniu úrovne proticyklického kapitálového vankúša v potrebnej miere

OBSAH

Úvod.....	4
1 Hodnotenie vývoja v prvom štvrtroku 2019.....	5
2 Rozhodnutia v oblasti makropudenciálnej politiky	8
3 Ciele makropudenciálnej politiky	12
4 Prílohy	13

Úvod

Podmienkou pre zdravé fungovanie ekonomiky a udržateľný ekonomický rast je prítomnosť zdravého finančného systému. Finančný sektor plní niektoré základné vitálne funkcie v ekonomike (financovanie ekonomiky, možnosť sporenia a investovania, platobný styk a pod.). Základným predpokladom fungovania zdravého finančného systému je stabilita finančného systému, teda stav, keď je finančný sektor dostatočne odolný voči prípadným šokom a rizikám, ktoré by za istých okolností mohli narušiť jeho fungovanie, a tým negatívne zasiahnuť ekonomiku. Makroprudenciálna politika prostredníctvom využívania rôznych nástrojov prispieva k finančnej stabilite, najmä zvyšovaním odolnosti finančného systému a zmiernením kumulácie systémových rizík. Za účelom plnenia tohto cieľa makroprudenciálna politika identifikuje, monitoruje, posudzuje a zmiernuje systémové riziká pre finančný systém.

Cieľom Štvrťročného komentára k politike obozretnosti na makroúrovni je monitorovať aktuálny vývoj na finančnom trhu s osobitným dôrazom na úverový trh a vyhodnocovať vývoj systémových rizík spojených s týmto vývojom. Kvantitatívne a kvalitatívne hodnotenie v predložennom komentári zohľadňuje informácie dostupné k prvému štvrťroku 2019. Štvrťročný komentár je zároveň analytickým podkladom pre pravidelné štvrťročné rozhodnutia Bankovej rady Národnej banky Slovenska o výške proticyklického kapitálového vankúša. Analytické hodnotenie môže byť aj podkladom pre aktivovanie alebo zmenu iných nástrojov makroprudenciálnej politiky. Dokument je po formálnej stránke rozdelený na tri časti:

i) stručná analýza s hodnotením najvýznamnejších zmien z hľadiska systémového rizika v aktuálnom štvrťroku, ii) súčasné nastavenie a zmeny nástrojov makroprudenciálnej politiky vrátane aktuálneho rozhodnutia o výške proticyklického kapitálového vankúša a iii) tabuľka sledovaných cieľov makroprudenciálnej politiky.

1 Hodnotenie vývoja v prvom štvrťroku 2019

Finančný trh sa v prvom štvrťroku 2019 aj naďalej nachádzal v expanzívnej fáze finančného cyklu, rast úverov sa však postupne zmierňoval. Riziká cyklického charakteru tak pribúdali aj naďalej, avšak pomalším tempom ako tomu bolo v predchádzajúcich štvrťrokoch. Faktory podporujúce rast dopytu po nových úveroch v podobe priaznivého makroekonomického vývoja, nízkych úrokových sadziieb a silnej konkurencie na úverovom trhu ostali v ekonomike aj naďalej prítomné. Dopyt po úveroch podporuje aj rast cien nehnuteľností, pričom ich ponuka dlhodobo klesá. Zároveň sa však na trhu úverov prejavuje aj vplyv prijatých opatrení NBS a postupné nasycovanie trhu úverov domácnostiam, čo pôsobilo v smere spomaľovania dynamiky rastu úverov.

Rast úverov súkromnému sektoru¹ pokračoval v úvode roka v trende svojho zmierňovania, keď ich objem v prvom štvrťroku 2019 medziročne vzrástol o 8 % (8,5 % v štvrtom štvrťroku 2018). Aj naďalej však patrí k najrýchlejšim v rámci krajín EÚ, keď výrazne prekročil v prvom štvrťroku 2019 priemer rastu úverov EÚ (2,8 %), eurozóny (1,8 %), ako aj krajín strednej a východnej Európy (5,5 %). Kým medziročný rast úverov podnikovému sektoru sa už približne rok stabilne pohybuje na 5 % úrovniach (4,9 % v prvom štvrťroku 2019), zmierňovanie tempa rastu je možné pozorovať pri úveroch domácnostiam (9,6 % v prvom štvrťroku 2019 oproti 10,3 % na konci roka 2018). Napriek identifikovaným trendom zmierňovania dynamík ostáva rast úverov domácnostiam v porovnaní s vývojom fundamentov naďalej nadmerný, keď úvery aj naďalej rastú rýchlejšie ako je rast HDP a disponibilného príjmu domácností. Rast úverov sa prejavuje aj v náraste zadlženosti súkromného sektora, ktorá za posledné roky výrazne vzrástla tak v podnikovom sektore ako aj v sektore domácností. Jej úroveň sa však v poslednom období stabilizovala, pričom v prvom štvrťroku 2019 sa celková zadlženosť súkromného sektora nachádzala na úrovni 94,1 % HDP.

Výrazným zdrojom tvorby cyklických rizík na úverovom trhu je aktuálny makroekonomický vývoj. Napriek istému spomaleniu vývoja ekonomiky v závere uplynulého a v úvode tohto roka², slovenská ekonomika aj naďalej

---

¹ Úvery poskytnuté domácimi bankami sektoru domácností (S14 a S15) a sektoru nefinančných podnikov (S 11) v tuzemsku, zdroj: hlásenia bánk, V (NBS) 33 - 12.

² Medziročný pomalší rast HDP o 3,6 % v štvrtom štvrťroku 2018 a 3,7 % rast v prvom štvrťroku 2019 v porovnaní s 4,6 % rastom v treťom štvrťroku 2018.

produkuje nad svojím potenciálom. Spomalenie ekonomického rastu naznačuje, že kulmináciu rastu expanzívnej fázy má už ekonomika za sebou a jej prehrievanie by sa v nasledujúcich štvrtrokoch malo už stabilizovať. Tlaky na pracovnom trhu by však mali aj naďalej pretrvávajúť. Aktuálne historicky nízke úrovne miery nezamestnanosti³ a nedostatok ponuky kvalifikovanej pracovnej sily tlačia na rast miezd⁴ v ekonomike. Ekonomický vývoj by tak aj v ďalšom období mohol stimulovať dopyt súkromného sektora po úveroch, zároveň je však aj zdrojom tvorby cyklických rizík, ktoré sa budú materializovať v prípade obratu ekonomického cyklu a zhoršenia makroekonomického vývoja.

S rastom dopytu po úveroch a prehrievaním úverového trhu dlhodobo súvisí aj vývoj na trhu nehnuteľností. Kým ceny bytov na sekundárnom trhu už takmer rok dosahujú dvojciferné dynamiky⁵, ich ponuka kontinuálne klesá⁶. V dôsledku dynamického rastu cien nehnuteľností, ktorý predbieha aj rast nominálnej priemernej mzdy v hospodárstve, sa index dostupnosti bývania v prvom štvrtroku 2019 opäť znížil. Zároveň proti dopytu po bývaní pôsobí postupné nasycovanie trhu s úvermi na bývanie, rastúca zadlženosť domácností a pomalšie tempo rastu zamestnanosti.

Ziskovosť bankového sektora zostáva z dlhodobého pohľadu relatívne stabilná. Zároveň sa však zvyšuje citlivosť bánk voči cyklickým rizikám. Čistý zisk slovenských bánk sa v prvom štvrtroku 2019 pohyboval blízko úrovni uplynulého roka⁷. Tento vývoj je však výrazne ovplyvnený dvoma faktormi. Jednak snahou bánk kompenzovať klesajúce úrokové marže prostredníctvom rýchleho rastu objemu úverov, ako aj z aktuálne nízkej úrovne nákladov na kreditné riziko. Banky ťažia aj zo zvýšenia úrokových príjmov z úverov podnikovému sektoru. Postupne však rastie citlivosť bánk na ďalší vývoj úrokových sadzieb a na vývoj strát z kreditného rizika, ktoré sa aktuálne nachádzajú na výrazne nízkych úrovniach. Ak by miera nákladov na kreditné riziko stúpila na priemernú úroveň za obdobie rokov 2013 - 2016, čistý zisk bánk by mohol klesnúť takmer o tretinu. Solventnosť bankového sektora sa v prvom štvrtroku 2019 mierne zlepšila, keď ukazovateľ primeranosti vlastných zdrojov bankového sektora sa od konca minulého roka mierne zvýšil o 0,2 p. b. na 18,4 % úroveň. Zároveň nízke úrokové sadzby by aj naďalej mali vytvárať tlak na ziskovosť bánk.

Prítomnosť expanzívnej fázy finančného cyklu indikuje aj kompozitný ukazovateľ Proticyklický smerovník, ktorého rast sa síce už od leta 2018 zastavil, avšak jeho hodnota sa stále nachádza blízko jeho historických maxím.

³ 5,03 % na konci prvého štvrtroka 2019, zdroj: ÚPSVaR SR.

⁴ Medziročný rast o 7,1 % v prvom štvrtroku 2019, zdroj: ŠÚ SR.

⁵ Medziročný rast o 11,9 % v prvom štvrtroku 2019, zdroj: CNM.

⁶ Medziročný pokles v priemere o 7 % v prvom štvrtroku 2019, zdroj: CNM.

⁷ Medziročný pokles o 3,2 % na konci prvého štvrtroka 2019.

Cyklické riziká spojené s vývojom finančného cyklu sa tak tvoria aj naďalej, avšak miernejším tempom ako v predchádzajúcich štvrtrokoch. Stabilizovanie úrovne smerovníka je ovplyvnené najmä zmierňujúcimi sa dynamikami rastu na trhu úverov. V smere jeho nárastu pôsobil v prvom štvrtroku najmä vývoj na trhu s nehnuteľnosťami. Referenčná hodnota proticyklického smerovníka aktuálne poukazuje na potrebu proticyklického kapitálového vankúša vo výške 2,00 %. Zároveň simulácia vývoja Proticyklického smerovníka na obdobie štyroch štvrtrokov dopredu naznačuje stabilizáciu úrovne Proticyklického smerovníka, pričom v smere jeho nárastu by v budúcnosti mal pôsobiť najmä makroekonomický vývoj.

Riziká pre finančný trh sú aktuálne najmä cyklického charakteru a sú spojené s možným rýchlejšim a razantnejším, ako aktuálne predpokladaným, obrátením ekonomického a finančného cyklu s následným nepriaznivým dopadom na finančný sektor. Takýto vývoj by mohol nastať v prípade spomalenia svetovej ekonomiky a dopytu v dôsledku oslabenia dôvery a ekonomického sentimentu v krajinách dôležitých pre globálny obchod. Ďalšie riziká predstavujú možné pokračovanie realizácie protekcionistických opatrení vo svetovom obchode a riziká politického a geopolitického charakteru, vrátane pretrvávajúcej možnosti realizácie tzv. tvrdého brexitu.

2 Rozhodnutia v oblasti makropudenciálnej politiky

2.1 Aktuálne rozhodnutie NBS k príslušnému štvrťroku

Banková rada NBS sa na svojom zasadnutí dňa 23. 7. 2019 rozhodla zvýšiť mieru proticyklického kapitálového vankúša na úroveň 2,00 % s účinnosťou od 1. 8. 2020. Pri rozhodovaní o miere proticyklického kapitálového vankúša Banková rada NBS zvažila aj pozíciu Európskej centrálnej banky v súlade s článkom 5 nariadenia SSM⁸.

Zvýšenie úrovne proticyklického kapitálového vankúša by nemalo mať vzhľadom na aktuálne úrovne kapitálu v jednotlivých bankách zásadný dopad na slovenský bankový sektor. Niektoré banky však pre naplnenie kapitálových požiadaviek budú nútené pristúpiť k dodatočným opatreniam, predovšetkým k zmene v oblasti dividendovej politiky. Zároveň zvýšenie kapitálovej požiadavky by v dôsledku charakteristík a silnej konkurencie na slovenskom úverovom trhu nemalo mať zásadný vplyv na úverový rast a dostupnosť úverov.

2.2 Aktuálne platné nastavenie makroprudenciálnych nástrojov zo strany NBS

Proticyklický kapitálový vankúš

Na základe rozhodnutia NBS č. 8/2017 z 10. 7. 2017 nadobudla od 1. 8. 2018 účinnosť miera proticyklického kapitálového vankúša na úrovni 1,25 %⁹. Od 1. 8. 2019 sa jeho úroveň rozhodnutím NBS č. 6/2018 z 3. 7. 2018 zvyšuje na 1,50 % úroveň¹⁰.

---

⁸ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa Európska centrálna banka poveruje osobitnými úlohami, pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami, ďalej len „nariadenie SSM“.

⁹ http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_Vestnik/ROZ-8-2017.pdf

¹⁰ https://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_Vestnik/ROZ-6-2018.pdf

**TABUĽKA 1 HODNOTY PROTICYKLICKÉHO KAPITÁLOVÉHO VANKÚŠA
PRE SLOVENSKÉ EXPOZÍCIE**

Obdobie účinnosti	Miera
1. 8. 2018 – 31. 7. 2019	1,25 %
1. 8. 2019 – 31. 7. 2020	1,50 %
1. 8. 2020 –	2,00 %

Zdroj: NBS

Prehľad aktuálneho nastavenia mier proticyklického kapitálového vankúša v iných krajinách a výhľad ich vývoja v nasledujúcich štvrtrokoch zobrazuje Tabuľka 6 v prílohe.

Vankúš pre významné banky

V súlade s rozhodnutiami NBS č. 5/2017 a 6/2017 z 30. 5. 2017 majú identifikované lokálne systémovo významné banky od 1. 1. 2018 povinnosť udržiavať vankúš pre O-SII a vankúš na krytie systémového rizika, ktorý bol stanovený na celkovej úrovni 1 % až 2 % rizikových expozícií. Na základe rozhodnutí NBS č. 3/2019 a 4/2019 z 28. 5. 2019 sa celková úroveň týchto kapitálových vankúšov od 1. 1. 2020 nemení.

**TABUĽKA 2 PREHĽAD ÚROVNÍ VANKÚŠA PRE O-SII A VANKÚŠA NA
KRYTIE SYSTÉMOVÉHO RIZIKA**

	Vankúš pre O-SII platný od 1. 1. 2018	Vankúš na krytie systémového rizika platný od 1. 1. 2018
Československá obchodná banka, a.s.	1,00 %	-
Poštová banka, a.s.	1,00 %	-
Slovenská sporiteľňa, a.s.	1,00 %	1,00 %
Tatra banka, a.s.	0,50 %	1,00 %
Všeobecná úverová banka, a.s.	1,00 %	1,00 %

Zdroj: NBS

Podmienky poskytovania retailových úverov

Dňa 29. 5. 2018 Banková rada NBS schválila novely opatrení NBS o spotrebiteľských úveroch a o úveroch na bývanie. V prvom rade sa tým sprísnila pravidlá na pomer úveru a jeho zabezpečenia (tzv. LTV). Vylúčili sa úvery s LTV nad 90 % a zároveň sa znížil podiel úverov s LTV nad 80 %. V druhom rade bol zavedený nový limit na pomer celkovej zadlženosti k príjmu spotrebiteľa (tzv. DTI) na úrovni 8. Z tohto limitu je umožnená všeobecná výnimka, ktorá sa bude postupne sprísňovať. Novely nadobudli účinnosť 1. 7. 2018. V súlade s týmito

novelami sa od 1. 7. 2019 znížil maximálny podiel nových úverov na bývanie s LTV nad 80 % na 20 % a maximálny podiel nových úverov s DTI nad 8 na 10 % celkového objemu nových úverov. Časť týchto úverov (5 % celkového objemu nových úverov) môže byť poskytnutá iba mladým klientom do 35 rokov s príjmom neprevyšujúcim 1,3-násobok priemernej mzdy, pričom maximálna hodnota DTI pri týchto úveroch je 9.

TABUĽKA 3 LIMITY NA PODMIENKY POSKYTOVANIA ÚVEROV			
Ukazovateľ	Výpočet	Parameter	Limit
Ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať úver	$\frac{\text{splátky všetkých fin. záväzkov}^{1)}}{\text{čisté príjmy} - \text{život. minimum}}$	Max. hodnota ukazovateľa	80 % ²⁾
Ukazovateľ zabezpečenia úveru (loan-to-value, LTV) ³⁾	$\frac{\text{výška zadĺženia}}{\text{hodnota zabezpečenia}}$	Max. LTV	90 %
Ukazovateľ celkovej zadĺženosti k príjmu (debt-to-income, DTI)	$\frac{\text{celková zadĺženosť}}{\text{ročný čistý príjem}}$	Max. podiel nových úverov s LTV > 80 %	Od 1. 7. 2019: 20 %
Maximálna lehota splatnosti		Max. podiel nových úverov s DTI > 8	Od 1. 7. 2019: 5 % + 5 % ⁴⁾
		Zabezp. nehnuteľ. alebo poskyt. stav. sporiteľňami	30 rokov ⁵⁾
		Ostatné	8 rokov

Zdroj: NBS

Poznámka: Jednotlivé limity sa overujú len v čase, keď je poskytnutý nový úver, alebo keď dochádza k výraznému navýšeniu existujúceho úveru. Povinnosť uplatňovať jednotlivé opatrenia sa nevzťahuje na úvery, ktorými sa refinancujú iné úvery, pokiaľ nedochádza k navýšeniu istiny o viac ako 2000 € alebo 5 % (podľa toho, ktorá z týchto hodnôt je menšia).

1) Započítava sa výška splátok úverov pri zohľadnení nárastu úrokových sadzieb.

2) Výnimky, pri ktorých je limit na ukazovateľ schopnosti splácať vo výške 100 %:

- spotrebiteľské úvery, ktoré spolu s existujúcim dlhom spotrebiteľa neprevyšujú jeho ročný čistý príjem,
- lízing s akontáciou aspoň 20 %, ktorý spolu s existujúcim dlhom neprevyšuje 1,5-násobok ročného príjmu.

3) Limit sa vzťahuje iba na úvery na bývanie.

4) Prvých 5 % je bez dodatočných podmienok, druhých 5 % je možné poskytnúť len pri splnení nasledujúcich dodatočných podmienok: úvery na bývanie poskytované klientom do 35 rokov s príjmom neprevyšujúcim 1,3-násobok priemernej mzdy a DTI pri týchto úveroch neprevyšuje hodnotu 9.

5) Nad tento limit je možné poskytnúť 10 % nových úverov založených nehnuteľnosťou.

Ďalšie aktuálne platné nástroje makroprudenciálnej politiky, pokrývajúce najmä oblasť kapitálových požiadaviek, zobrazujú Tabuľka 5 až Tabuľka 7 v prílohe.

2.3 Možné použitie nástrojov makroprudenciálnej politiky v strednodobom horizonte

Oblasť poskytovania retailových úverov

Národná banka Slovenska implementovala viacero opatrení na strane poskytovania retailových úverov (opísané vyššie), ktorých cieľom je znížiť tvorbu rizík súvisiacich s nadmerným rastom na úverom trhu. Od 1. 7. 2019 sa zároveň ukončilo obdobie postupného sprísňovania podmienok poskytovania retailových úverov vyplývajúce z opatrení NBS č. 6/2018 a 7/2018. V nasledujúcom období bude potrebné monitorovať ďalší vývoj na úverovom trhu.

Očakávaný vývoj miery proticyklického kapitálového vankúša v nasledujúcom štvrtroku

Aktuálne je tvorba rizík na finančnom trhu spojená s expanzívnou fázou finančného cyklu. Pre expanzívnu fázu finančného cyklu je charakteristické, že sa v rámci nej v dôsledku nadmerného rastu zadlženosti a úverov, prehrievania ekonomiky a podceňovania rizika vytvárajú riziká, ktoré sa následne materializujú v čase obrátenia finančného cyklu. V rámci aktuálnej expanzívnej fázy sa navyše zvyšuje citlivosť bankového a súkromného sektora voči cyklickým rizikám. Národná banka Slovenska na tento vývoj reagovala postupným zvyšovaním úrovne proticyklického kapitálového vankúša v snahe motivovať bankový sektor k akumulovaniu kapitálu pre krytie vytvorených rizík, ktoré sa budú materializovať v čase finančného stresu. Výhľad na ďalšie obdobie naznačuje, že riziká cyklického charakteru by sa mali generovať aj naďalej, avšak už miernejším tempom ako tomu bolo v predchádzajúcich štvrtrokoch. Zdrojom nerovnováh by mal byť najmä makroekonomický vývoj a momentálne sa prehrievajúci pracovný trh. Zároveň sa dá predpokladať, že faktory stimulujúce dopyt po úveroch v podobe nízkych úrokových mier, konkurencie na úverovom trhu a rastu cien nehnuteľností budú pôsobiť aj naďalej, pričom ich zmierňovaniu bude dochádzať len postupne.

V tejto situácii bude dôležité monitorovanie ďalšieho vývoja a tvorby rizík na finančnom trhu. Aktuálne však nepredpokladáme potrebu zvyšovania úrovne proticyklického kapitálového vankúša v nasledujúcom štvrtroku. Zároveň v prípade vzniku nepriaznivých okolností na finančnom trhu, najmä v prípade kumulácie kreditných strát v bankovom sektore, je Národná banka Slovenska pripravená okamžite pristúpiť k zníženiu úrovne proticyklického kapitálového vankúša v potrebnej miere.

2.4 Rozhodnutia ECB týkajúce sa slovenského bankového sektora k príslušnému štvrtroku

K 17. 7. 2019 nebolo zo strany Európskej centrálnej banky vydané žiadne rozhodnutie v oblasti makroprudenciálnej politiky vo vzťahu k slovenskému bankovému sektoru.

3 Ciele makroprudenciálnej politiky

TABUĽKA 4 CIELE MAKROPRUDENCIÁLNEJ POLITIKY		
Ciele	Riziká	Reakcia NBS
Zmierňovanie a prevencia nadmerného úverového rastu	Rast zadlženosti domácností a podnikov, úverovanie podnikového sektora vrátane komerčných nehnuteľností, riziká vyplývajúce z makroekonomického vývoja doma a v zahraničí a z vývoja na finančných trhoch	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivovaný proticyklický kapitálový vankúš (1,25 % do 31. 7. 2019, od 1. 8. 2019 do 31. 7. 2020 na úrovni 1,5 % a od 1. 8. 2020 na úrovni 2,00 %) • Opatrenia v oblasti obozretného poskytovania úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov
Posilnenie odolnosti finančného systému	Udržateľnosť obchodných modelov, riziká makroekonomického vývoja doma a v zahraničí	<ul style="list-style-type: none"> • Implementovaný vankúš na zachovanie kapitálu vo výške 2,5 % • Aktivovaný proticyklický kapitálový vankúš (1,25 % do 31. 7. 2019, od 1. 8. 2019 do 31. 7. 2020 na úrovni 1,5 % a od 1. 8. 2020 na úrovni 2,00 %) • Zavedený vankúš pre O-SII a vankúš na krytie systémového rizika pre päť najväčších bánk • Opatrenia v oblasti obozretného poskytovania úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov
Zmierňovanie a prevencia nadmerného nesúladu splatností v bilancii bánk a nízkej trhovej likvidity	Prehľbujúci sa nesúlad splatností aktív a pasív, rast dlhodobých aktív v dôsledku rastu úverov, rast podielu úverov ku vkladom	<ul style="list-style-type: none"> • Nový legislatívny rámec pre emitovanie krytých dlhopisov s možným pozitívnym dopadom na stabilné dlhodobé financovanie bánk
Limitovanie rizika priamej a nepriamej koncentrácie	Relatívne vysoká koncentrácia (časti) portfólia alebo vyššie vystavenie voči vlastnej skupine v niektorých inštitúciách alebo fondoch	<ul style="list-style-type: none"> • Zavedený O-SII vankúš a vankúš na krytie systémového rizika pre päť najväčších bánk z dôvodu ich systémovej významnosti
Limitovanie systémového dopadu nevhodne nastavených zámerov s cieľom znížiť morálny hazard	Existencia príliš veľkých bánk vzhľadom na globálnu/domácu ekonomiku, rastúca previazanosť finančných subjektov na finančných sprostredkovateľov, potenciálne uvoľnenie regulačných pravidiel EÚ pre banky, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami zahraničných bánk, a to v oblasti likvidity, kapitálu a majetkovej angažovanosti v rámci bankovej únie, riziká v nebankových sektoroch	<ul style="list-style-type: none"> • Zavedený vankúš pre O-SII a vankúš na krytie systémového rizika pre päť najväčších bánk • Zákony o úveroch na bývanie a o spotrebiteľských úveroch vyžadujú od finančných inštitúcií obozretnosť pri spolupráci s finančnými sprostredkovateľmi • Dohľad nad nebankovými spoločnosťami poskytujúcimi úvery • Od roku 2015 výrazne posilnené aj kompetencie a výkon dohľadu v oblasti ochrany finančného spotrebiteľa
Posilnenie odolnosti infraštruktúry finančného trhu	Funkčnosť platobných systémov, úroveň krytia krytých vkladov, vplyv digitálnych inovácií v oblasti finančných služieb na finančnú stabilitu	

Poznámka: Aktuálny význam cieľa pre finančnú stabilitu, legenda:

Vysoký   Stredný   Nízky

4 Prílohy

**TABUĽKA 5 AKTUÁLNE NASTAVENIE KAPITÁLOVÝCH VANKÚŠOV
PLATNÝCH PRE SR**

Makroprudenciálny nástroj	Hodnota	Poznámka
Vankúš na zachovanie kapitálu (§ 33b zákona o bankách)	2,5 %	
Miera proticyklického kapitálového vankúša (§ 33g zákona o bankách)	1,25 %	Ďalšie zvýšenie na 1,5 % účinné od 1. 8. 2019 a na 2 % od 1. 8. 2020
Vankúš pre O-SII (§ 33d zákona o bankách) ¹	0,5 % až 1 %	
Vankúš na krytie systémového rizika (§ 33e zákona o bankách) ²	1 %	

Zdroj: NBS

Poznámka:

¹ Vankúš pre O-SII je určený pre Československú obchodnú banku, a.s., Poštovú banku, a.s., Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tatra banku, a.s. a Všeobecnú úverovú banku, a.s.

² Vankúš na krytie systémového rizika je určený pre Slovenskú sporiteľňu, a.s., Tatra banku, a.s. a Všeobecnú úverovú banku, a.s.

TABUĽKA 6 AKTUÁLNE NASTAVENIE MIERY PROTICYKLICKÉHO KAPITÁLOVÉHO VANKÚŠA PLATNEJ PRE ZAHRANIČNÉ EXPOZÍCIE (§ 33I A § 33J ZÁKONA O BANKÁCH) A VÝHLAD ICH VÝVOJA V NASLEDUJÚCICH ŠTVRŤROKOCH

Krajina	30.9.2018		31.12.2018		31.3.2019		30.6.2019		30.9.2019		31.12.2019		31.3.2020		30.6.2020		30.9.2020		Poznámka
Krajiny EÚ	Belgicko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5			↑ na 0,25 % od 1.7.2020
	Bulharsko	0	0	0	0	0	0	0,5	0,5	1	1								↑ na 0,5 % od 1.10.2019 a na 1 % od 1.4.2020
	Česká rep.	1	1	1,25	1,25	1,5	1,5	1,75	1,75	2									↑ na 1,5 % od 1.7.2019, na 1,75 % od 1.1.2020 a na 2 % od 1.7.2020
	Dánsko	0	0	0,5	0,5	1	1	1	1	1									↑ na 0,5 % od 31.3.2019 a na 1 % od 30.9.2019
	Francúzsko	0	0	0	0	0,25	0,25	0,25	0,5	0,5									↑ na 0,25 % od 1.7.2019 a na 0,5 % od 2.4.2020
	Írsko	0	0	0	0	1	1	1	1	1									↑ na 1 % od 5.7.2019
	Litva	0	0,5	0,5	1	1	1	1	1	1									↑ na 1 % od 30.6.2019
	Luxembursko	0	0	0	0	0	0	0,25	0,25	0,25									↑ na 0,25 % od 1.1.2020
	Nemecko	0	0	0	0	0	0	0	0	0,25									↑ na 0,25 % od 1.7.2020
	Spoj. kráľ.	0,5	1	1	1	1	1	1	1	1	1								
Švédsko	2	2	2	2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5									↑ na 2,5 % od 19.9.2019	
Krajiny mimo EÚ	Island	1,25	1,25	1,25	1,75	1,75	1,75	2	2	2									↑ na 1,75 % od 15.5.2019 a na 2 % od 1.2.2020
	Hongkong	1,88	1,88	2,50	2,50	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5									
	Nórsko	2	2	2	2	2	2,5	2,5	2,5	2,5									↑ na 2,5 % od 31.12.2019

Zdroj: ESRB, BIS

Poznámka: V tabuľke sú zobrazené iba krajiny, ktoré stanovili nenulovú úroveň miery proticyklického kapitálového vankúša. Budúce hodnoty vychádzajú z aktuálne platných rozhodnutí, prostredníctvom dodatočných rozhodnutí sa však môžu zmeniť.

TABUĽKA 7 AKTUÁLNE NASTAVENIE ĎALŠÍCH VANKÚŠOV A PARAMETROV PRE EXPOZÍCIE VOČI ZAHRANIČNÝM KRAJINÁM, KTORÉ PLATIA AJ PRE SLOVENSKE BANKY

Krajina	Makroprudenciálny nástroj	Hodnota
Estónsko	Vankúš na krytie systémového rizika (§ 33f zákona o bankách)	1 %
Švédsko, Rumunsko	Riziková váha priradená expozíciám plne zabezpečeným hypotékami na nehnuteľný majetok určený na podnikanie – (čl. 124 nariadenia CRR)	100 %
Nórsko	Minimálna hodnota expozíciami váženej priemernej LGD pre všetky retailové expozície zabezpečené nehnuteľným majetkom určeným na bývanie, ktoré nevyužívajú záruky ústredných vlád (č. 164 nariadenia CRR)	20 %

Zdroj: NBS, ESRB

TABUĽKA 8 AKTUÁLNE PLATNÉ MAKROPRUDENCIÁLNE OPATRENIA PRIJATÉ V INÝCH KRAJINÁCH EÚ, KTORÉ Z DÔVODU NÍZKEJ EXPOZÍCIE NEPLATIA PRE SLOVENSKE BANKY

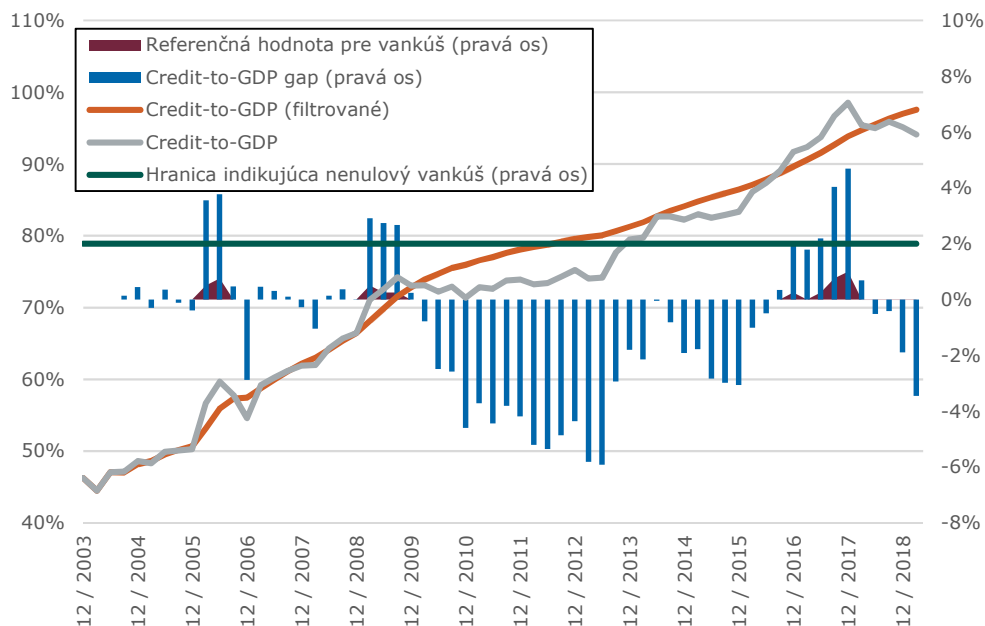
Krajina	Makroprudenciálny nástroj	Hodnota
Belgicko	Navýšenie rizikovej váhy pre retailové expozície zabezpečené belgickými rezidenčnými nehnuteľnosťami pre banky využívajúce prístup interných ratingov (čl. 458(2)(d)(vi) nariadenia CRR)	5 p. b. + 33 % priemernej rizikovej váhy
Fínsko	Minimálna hodnota priemernej rizikovej váhy pre expozície zabezpečené fínskymi nehnuteľnosťami pre banky využívajúce prístup interných ratingov (čl. 458(2)(d)(vi) nariadenia CRR)	15 %
Francúzsko	Limit na majetkovú angažovanosť voči vysoko zadlženým nefinančným francúzskym spoločnostiam pre globálne a lokálne systémovo významné banky (čl. 458(2)(d)(ii) nariadenia CRR) NBS v tejto súvislosti upozorňuje na systémové riziká spojené so zvýšeným využívaním pákového efektu veľkými nefinančnými korporáciami so sídlom vo Francúzsku¹¹	5 % vlastných zdrojov
Švédsko	Minimálna hodnota priemernej rizikovej váhy pre retailové expozície voči švédskym klientom zabezpečené nehnuteľnosťami pre banky využívajúce prístup interných ratingov (čl. 458(2)(d)(vi) nariadenia CRR)	25 %

Zdroj: NBS, ESRB

¹¹ Upozornenie v súlade s Odporúčaním ESRB/2015/2.

Graf 1
Štandardizovaný credit-to-GDP gap

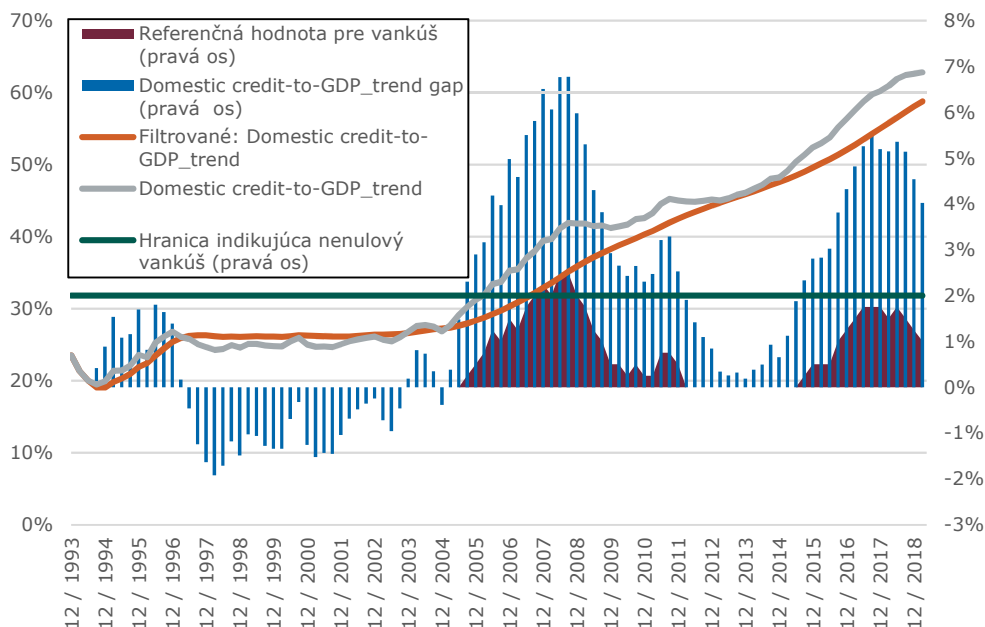
Zdroj: NBS, ŠÚ SR

Poznámka: Štandardizovaný credit-to-GDP gap vychádza z celkového dlhu nefinančných podnikov a domácností.

Kalibrácia referenčnej hodnoty je v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, príloha, časť II.

Hranica indikujúca nenulový proticyklický kapitálový vankúš a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Graf 2
Domestic credit-to-GDP_{trend} gap

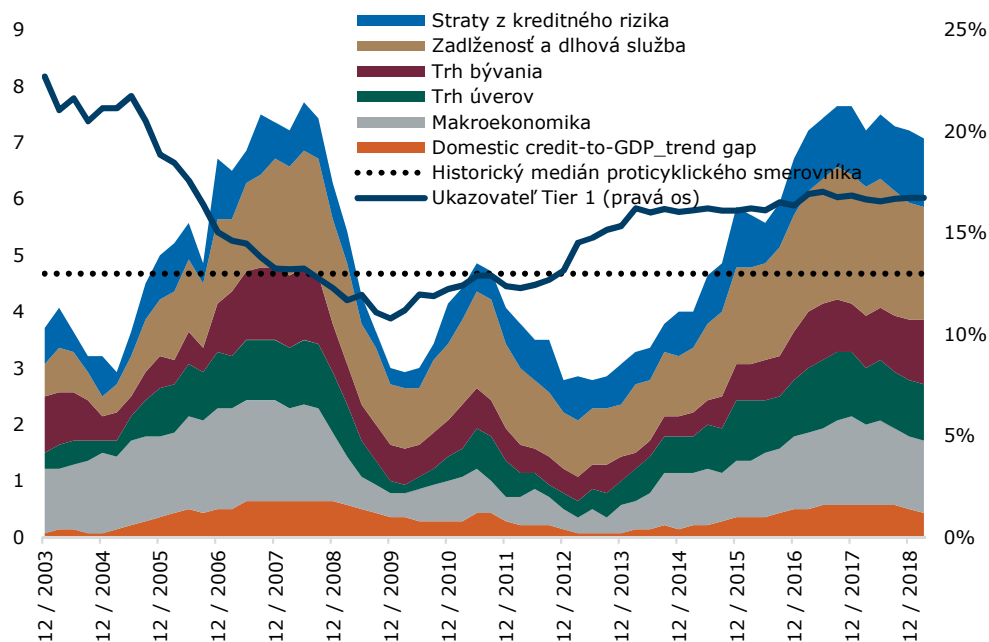
Zdroj: NBS, ŠÚ SR

Poznámka: Domestic credit-to-GDP_{trend} gap vychádza z úverov podnikom a domácnostiam poskytnutých domácim bankovým sektorom.

Domestic credit-to-GDP_{trend} gap je vypočítaný podľa § 33g, odsek 2a zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časť B2.

Hranica indikujúca nenulový proticyklický kapitálový vankúš a hodnoty „gapu“ sú zobrazené na pravej osi.

Graf 3
Proticyklický smerovník

Zdroj: NBS, ŠÚ SR, CMN

Poznámka: Ukazovateľ je vypočítaný v súlade s § 33g, odsek 1c, zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, časti C a D.

TABUĽKA 9 ÚROVNE REFERENČNÝCH UKAZOVATEĽOV K 31. 3. 2019			
Stĺpec	Referenčná hodnota	Podiel dlhu na HDP	Odchýlka podielu dlhu na HDP od svojho dlhodobého trendu
Štandardizovaný Credit-to-GDP gap (Graf 1)	0,00 %	95,1 %	-1,89 %
Domestic credit-to-GDP _{trend} gap (Graf 2)	1,00 %	60,7 %	4,02 %
Proticyklický smerovník (Graf 3)	2,00 %	-	-

Zdroj: NBS

Poznámka: Tabuľka je zostavená na základe povinnosti vyplývajúcej z § 33g, odsek 2, zákona o bankách a v súlade s Odporúčaním ESRB/2014/1, príloha, časť II.

Štandardizovaný Credit-to-GDP gap zatiaľ nemá výpovednú hodnotu z hľadiska miery proticyklického kapitálového vankúša z dôvodu krátkosti časového radu.